Díszlótakaró - ún. jancsik

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	14928.a-c
Készítés ideje:	17. SZÁZAD KÖZEPE
Készítés helye:	Törökország (Oszmán Birodalom)
Anyag:	selyembársony
Technika:	arany- és ezüstfonallal mintázott
Méretek:	hosszúság: 114 cm szélesség: 75 cm hosszúság: 60 cm szélesség: 52 cm

A három darabból álló lótakaró részei - előlap, két oldallap - csatos végű szövött selyemszalagokkal kapcsolódnak egymáshoz. A vastagon párnázott darabok külső borítása arany- és ezüstfonallal mintázott vörös bársonyszövet (törökül csatma), bélése vörös pamutvászon (egykorú szóhasználattal *bagazia*, törökül *bogaszi*). A bársonyborítás lépcsős rombuszokból álló mintája a takaró szabásvonalát követi, azaz formára szövött. Alsó szélét vörös-fehér-ezüst&shy fonalas paszomántszalag és sodrott rojt szegi.

A rendszerint három darabból álló török lótakaró-típus (*jandzsik*) a lópáncélok reprezentatív, ünnepi alkalmakkor használt változata volt. A magyar forrásokban a 17. század közepétől Jancsik, Jancsika változatban említik, leggyakrabban a díszmeneteken felvonultatott vezetéklovak öltözeteként. A hagyomány szerint a lótakaró Bethlen Gáboré volt egykor, azonban sokkal valószínűbb, hogy a tárgy későbbi eredetű.

Irodalom

- Pásztor Emese: *Spectacle and Splendour. Ottoman Masterpieces from the Museum of Applied Arts in Budapest*. Sharjah Museum of Islamic Civilization, Sharjah, 2016. - Cat. 17
- Szerk.: Mikó Árpád: *Jankovich Miklós (1773-1846) gyűjteményei*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2002. - Nr. 192. (Pásztor Emese)
- Pásztor Emese: A Jancsika: egy 17. századi török lótakaró típus. *Ars Decorativa*, 13. (1993). 1993. - 99-107:101.
- Szerk.: Sabahi Taher: *Cavalieri d'Oriente. Coperte de cavallo e da sella dal XVII al XX secolo*. Leonardo, Milano, 1992. - Nr. 1.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum